

PÁLL ANTÓNIA

Magyar Nyelv és Irodalom, Világ- és Összehasonlító
Irodalom
BA, 5. félév
Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. Sándor Katalin
adjunktus, RO BBTE

A SZAVAKON TÚL: TRAUMAÁBRÁZOLÁS SOFI OKSANEN TISZTOGATÁS CÍMŰ REGÉNYÉBEN ÉS ANTTI JOKINEN FILMJÉBEN

Kulcsszavak: Tisztogatás; trauma; erőszaktevés; szenzualitás; intermediális

Dolgozatom célja Sofi Oksanen Tisztogatás című regényének és Antti Jokinen azonos című, a könyv alapján készült filmadaptációjának összehasonlító elemzése. Azt vizsgálom elsősorban, hogy a két mű hogyan ábrázolja, mondja el az elmondhatatlant: a traumatapasztalatokat. Kiinduló hipotézisem ugyanis az, hogy mindkét alkotás a trauma generációkat összekötő voltára, az erőszaktevés tapasztalataira és a trauma feldolgozási módokhoz helyezi a hangsúlyt. A két médium (film és könyv) bár sajátos természeténél fogva eltérő eszközökkel, mégis hasonló hatást érhet el. Elemzésemben arra törekszem, hogy a különbségek megvilágításán túl azokat a kapcsolódási pontokat is feltárjam, amelyek a filmnyelv és az írott szöveg között létrejönnek. A traumareprezentációk rétegzettek mindkét alkotásban, és a narráció egészére kihatnak. A regény és a film sajátos poétikája, fragmentáltsága a trauma töréseket létrehozó hatásával hozható összefüggésbe, vagyis azzal, ahogyan a traumatikus tapasztalat felszabdalja az identitást, az egyén élettörténetét, emlékeit, illetve a kollektív emlékezetet, és töréseket hoz létre az elbeszélésben. Amikor elfogynak a szavak és érvényét veszíti a verbalitás, a szenzualitás és érzékek nyernek kitüntetett szerepet. Ennek köszönhető a regény és a film sajátos, érzékletes nyelvezete, illetve a különböző intermediális utalások megjelenése, melyek által a traumatikus tapasztalat és emlékezet ábrázolásába nem nyelvi médiumok is bevonódnak.